

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ EMOCINIO INTELEKTO UGDYMO (-SI) GALIMYBĖS

Lina Mickevičienė,
dr. Algimantas Bagdonas (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Tyrimo tikslas. Atskleisti ikimokyklinio amžiaus vaikų emocinio intelekto ugdymo(-si) galimybes.

Reikšminiai žodžiai: emocija, emocinis intelektas (EQ; EI), empatija, intelektas, kognityvinis, pedagogas, savireguliacija, ugdymas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa raštu, apklausa žodžiu, kiekybinė ir kokybinė duomenų analizė.

Rezultatai ir išvados.

Emocinis intelektas - tai savivoka, savireguliacija ir empatija - lemia sėkmingos asmenybės formavimąsi, todėl šių savybių ugdymas svarbus jau ikimokykliniame amžiuje. Emocinio intelekto ugdymas ikimokykliniame amžiuje daro poveikį vaiko emociniams įgūdžiams ateityje, turi įtakos jo profesinei sėkmei. Emocinio intelekto lavinimo įgūdžių daugiausiai gali suteikti tėvai ir pedagogai. Šeimoje ugdant vaikų emocinį intelektą svarbiausia yra tėvų ir vaikų bendravimas, bendros veiklos, pomėgiai, pokalbiai. Ikimokyklinio ugdymo įstaigoje emocinis intelektas gali būti ugdomas per kasdieninius pokalbius, knygų skaitymą, animacinių filmų peržiūrą, žaidybines veiklas, pasitelkiant specialistų parengtas emocinio intelekto ugdymo programas, meninės veiklos užsiėmimus, įtraukiant išmaniąsias technologijas. Bendri ugdymo įstaigos ir šeimos vertybiniai principai lemia sėkmingesnę emocinio intelekto ugdymą.

Empirinio tyrimo rezultatai parodė, kad tėvai ir pedagogai mano, jog ugdyti vaikų emocinį intelektą ikimokykliniame amžiuje yra labai svarbu. Didžioji dalis informantų ir respondentų mano, kad EQ yra neįgyjamas gimstant, o yra išugdomas. Kokybinio ir kiekybinio tyrimo rezultatai atskleidė, kad daugiausia emocinio intelekto lavinimo įgūdžių gali suteikti tėvai, bendradarbiaudami su pedagogais. Tyrimo rezultatai parodė, kad tėvai vaikų emocinį intelektą šeimoje daugiausiai ugdo bendraudami, individualių pokalbių apie jausmus metu ir bendrų užsiėmimų, pomėgių metu. Didžioji dalis pedagogų nurodė dažniausiai ugdančios vaikų EQ kasdieninių pokalbių apie emocijas metu, bei pasitelkiant EQ ugdymo programas. Palyginus tėvų ir pedagogų tyrimo rezultatus, galima daryti prielaidą, kad tokios vaikų emocinio intelekto ugdymo galimybės, kaip meninė ugdomoji veikla, knygų skaitymas ir aptarimas, žaidybinė veikla – yra mažai pasitelkiamos ugdymo procese ir nėra dažnos ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikų emocinį intelektą. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad didžioji dalis tėvų bendradarbiauja su pedagogais ugdant vaikų EI. Pedagogų apklausos rezultatai prieštarauja tėvų nuomonei. Pedagogų nuomone, nors jos ir įtraukia tėvus į vaikų emocinio intelekto ugdymo veiklas, tėvai nerodo iniciatyvos dalyvauti, trūksta susidomėjimo ir didesnio įsitraukimo. Tai rodo šeimos ir pedagogų bendradarbiavimo svarbą.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Tėvų ir pedagogų apklausos parodė, kad ugdyti vaikų emocinį intelektą ikimokykliniame amžiuje yra labai svarbu ir reikšminga. EQ ugdymas lemia sėkmingos asmenybės formavimąsi. Geriausi emocinio intelekto ugdymo rezultatai pasiekiami tėvams ir pedagogams bendradarbiaujant kartu. Darželyje EQ labiausiai ugdomas kasdieninių pokalbių metu, aptariant vaiko jausmus bei pasitelkiant EQ ugdymo programas. Ikimokyklinio ugdymo įstaigoje EQ ugdymas turėtų tapti neatsiejama kasdieninių veiklų dalis.